చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత

'దిక్కుమాలిన వర్షం సరదా అంతా చంపేసింది. సరిగ్గా అప్పుడే దిమ్మరించి చావాలా? ఈ వరలక్ష్మి వ్రతం కోసం ఏటికేడాదీ ఎదురు చూస్తాం పునిస్త్రీలం. మన కేదో ప్రత్యేకించి ఒళ్ళో పడుతుందనే స్వార్థ బుద్ధితో కాదు గదా! ఇంత పసుపూ కుంకుమా నాలుగు పళ్ళూ తెలిసిన నలుగురు ముత్తైదులకీ పంచుకుని వాయినాలు ఇచ్చుకుంటే ఇళ్లు పచ్చగా ఉంటాయి. ఏ యింటికి ఆ యిల్లు చల్లగా ఉంటే గదా దేశం మొత్తం బాగుపడేది. ఇంతకన్నా మనం చేసే దేశసేవ అంటూ ఏముంటుంది? చూడబోతే పట్టుకున్న వానకి అంతూ దరీ లేనట్టుంది—' టెలిఫోన్‌లో అనూరాధ అదే పనిగా వాపోతోంది. అట్నించి రేవతి కంఠం ఖంగుమని వినిపించింది.

'మీరలా వర్రీ అయిపోతే ఎలా వదినగారూ? కళ్ళు మూసుకుని ఆ దేవిని కొలుచుకుంటున్నాం గాని మనం ఎవరికీ అపకారం తలపెట్టలేదు కదా! ఇవాళ పొద్దుట మాత్రం వర్షం తక్కువ పడింది గనకనా! అయినా యథావిధిగా పూజాకార్యక్రమం నిర్వర్తించుకుని తొమ్మిది పిండివంటల నైవేద్యంతో ఏదో అయిందనిపించామూ లేదా?'

'బాగుంది వదినా, శాస్త్రం ప్రకారం ఇరవై ఒకటి చేసుకోవాలి. దీనికే ఏదో తప్పుచేసినట్టు గిలగిల కొట్టుకుంటోంది మనసు. అందుకు కాదు. భారీవర్షం పడుతున్నా ఊరందర్నీ పేరంటానికి పిలిచాము. ముందు కార్యక్రమం ఏమిటీ అని!'

అదేదో ముచ్చటించుకునే అవకాశం వాళ్ళకి ఆ పైన కలగలేదు. టెలిఫోను సంబంధాలు విచ్ఛిన్నమయాయి.

పాతిక పిలకలైనా ఓచోట చేరి కిలకిల లాడగలవు గాని రెండు కొప్పులు కలుసుకుంటే వేరే నిప్పు అక్కర్లేదని సామెత. డిఎస్పీ గారి భార్య రేవతికీ, కలక్టరు గారి భార్య అనూరాధకీ ఈ సామెత వర్తించదు ఏడాదిలో ఏదైనా నోము అయినా వ్రతం అయినా రాసిఇయ్యి ఆవిడగారు ఈవిడకో, ఈవిడగారు ఆవిడకో ఫోను చేస్తుంది. ఎవరింట్లో వాళ్ళు పూజాదికాలు నిర్వర్తించుకున్నా పేరంటం మాత్రం సాధారణంగా ఏదో ఒకింట్లో జరుగుతూ ఉంటుంది. కలక్టరుగారి బంగళా కాస్త పెద్దదీ, ఓ వందమంది పట్టే హాలు ఉన్నదీ కాబట్టి ఎక్కువగా అక్కడే ఇద్దరూ కలిసి చేసుకుంటూ ఉంటారు. వీళ్ళిద్దరి జంటని విడదీద్దామని తక్కిన అమ్మ లక్కలు చేసిన ప్రయత్నాలు ముక్క ముక్కలు అయ్యాయి.

ఆ ఏడు శ్రావణ శుక్రవారం పేరంటంకోసం గత రెండురోజులూ ఇద్దరూ కలిసి కలక్టరుగారి జీపు ఉపయోగించి ఊరంతా పిలిచారు. అనూరాధావాళ్ళ మధ్యహాలు కొత్తగా కొన్న రంగురంగుల బల్బులతో దివ్యంగా అలంకరించబడింది ఓ రోజు ముందుగానే. ఎత్తుగా అమర్చిన వేదికమీద బంగారుపూత వరలక్ష్మి వెండి విగ్రహం సాయంకాలం ఆ హాలు నిండా కిటకిటలాడే కొత్తచీరల ముత్తైదువుల కోసం కన్నార్పకుండా ఎదురు చూస్తున్నట్టు ఉంది.

అసలు పేరంటాళ్ళని పిలుపుల కోసం వెళ్ళినప్పుడే హోరు హోరని వాన మొదలయింది. రోజురోజుకీ ఆ ఉధృతం పెరుగుతోందేగాని తర గడం లేదు. పేరుకి ఇద్దరూ ఇంటింటా పిలిచారుగాని, జీపు దిగి లోపలికి వెళ్ళి వచ్చేసరికి వాన ఓ మొత్తు మొత్తేసి తడిసి ముద్దయిపోయేవారు. తలా ఒళ్ళూ పూర్తిగా తడిసిపోయినా ఆ లక్ష్మీకటాక్షంవల్ల ఇద్దర్లో ఎవరికీ తల నొప్పి, జలుబూ, జ్వరం రాలేదు. ఆ కాడికి నయమే. ఆ తల్లి తలుచుకో వాలిగాని తెల్లారేసరికి ఫెళ్లున ఎండకాయదా అని ఆశించారుగాని ఆ తల్లి తలచుకోలేదు సరికదా — మరింతగా వాన ఎక్కువై భూమీ ఆకాశం ఏకమైపోయినట్టు అనిపించింది.

ఎలాగో పగటి పూజ అయిందనిపించారు.

అంత ఉత్సాహంలో అన్ని ఏర్పాట్లూ చేసుకుని ఊరూవాడా పిలుచు కుని ఇదరూ ఇక్కడే ఎంతో సంబరంతో చేసుకుందాం అనుకున్నారే,

ఇదంతా నీరుకారి పోవలసిందేనా? అంతదాకా అనూరాధ ఫోనులో అయినా తన వేదన రేవతితో పంచుకునేది. ఇప్పుడు ఆ అవకాశం కూడా లేదు. తీగెలు తెగిపోయాయి. అంతేనా? కిటికీ దగ్గిర కుర్చీ వేయించుకుని, ఏనుగు తొండాలతో దిమ్మరిస్తున్నట్టు పడుతున్న వర్షపు ధారలని చూస్తూ, గంటల గంటలు అలాగే గడుపుతున్న అనూరాధ చెవిలో పడుతున్న వార్తలు ఒకటా రెండా!

'అమ్మగారూ ఇది విన్నారా! రామ కోవిల పక్క పల్లపువీధి లేదూ? పూర్తిగా మునిగిపోయిందట.'

'ఎప్పుడూ ఎండిపోయి ఉండే పీర్ల కోనేరు ఇప్పుడెలా ఉందనుకున్నారు! పెద్ద సముద్రంలా ఉంది! ఏ క్షణమైన గండి పడిపోతుందేమో అని ఊరంతా బెంగపెట్టుకున్నారు— '

'పోస్టాఫీసు పక్క చింతచెట్టు వేళ్ళతో సహా పడిపోయింది. పక్కనున్న కల్లుపాక నేలమట్టమయింది. కనీసం ఓ పదిమందయినా చనిపోయారనుకుంటున్నారు.'

'వరద ప్రమాదసూచకంగా రెండో హెచ్చరిక ఎగరేశారుట. మీరు గుర్తించారో లేదో.'

'రెండొందల కుటుంబాల్ని జూనియర్ కాలేజీకి తరలిస్తున్నారట.'

'నీటిచప్పుడుకన్న గాలి హోరుకన్న ఎక్కువగా ఉందిట వరద దెబ్బతిన్న మనుషుల గోల.'

'ఇంచుమించు రెండువందల ఎకరాల వరిపంట నాశనం అయినట్టే'

'యాత్రికుల పడవ బోల్తాపడి యాభైయిద్దరు కొట్టుకుపోయారు.'

'ఎవరెక్కడ చిక్కుకుపోయారో తెలియక ఇంటికిరాని బంధువుల కోసం ఏ యింట్లో చూసినా ఆక్రందనలు.'

'ఇంకా మనూరు నయమే! అల్లదెక్కడో నీటిమధ్య చిక్కుకుపోయిన ఓ గ్రామానికి వరసగా రెండోరోజున కూడా హెలికాప్టర్ల ద్వారా ఆహార పొట్లాలను అందిస్తున్నారట.'

నౌకర్లు చెప్పిన కబుర్లూ, ట్రాన్సిస్టర్లు చేరవేసిన వార్తలు అనూరాధ చెవిలో పడ్డాయి గాని ఏ మాత్రం చలింపచేయలేకపోయాయి. ఆవిడ నమ్మకాలు ఆవిడవి. తక్కువ నోములు నోచుకుంటే ఎక్కువ ఫలితాలు

వస్తాయా? పుణ్యం చేసుకుంటే దైవం రక్షించకపోడు. ఏ ఆపదలు వాటిల్లినా పాపాత్ములకే.

'గజపతి నగరాలు' ఏం వచ్చినా కట్టుదిట్టంగానే ఉంటాయి.

'బడుగువాని లంకలు' ఎప్పుడూ మునిగిపోతూనే ఉంటాయి. దైవ నిర్ణయం ప్రకృతి ధర్మం ద్వారా ప్రకటితమౌతూ ఉంటుంది. ఊరంతా తడిసి తల్లడిల్లి పోతోంది. ఒక్క చినుకు తనమీద పడలేదంటే ఎప్పుడు బంగారు పువ్వుల పూజ చేసిందో! పగలే చీకటై కరెంటులేక అంధకార బంధురమై ఉంది. పక్కనున్న పెట్రొమాక్సు లైటులా తను వెలిగిపోతోం దంటే ఏ జన్మలో ఏఏ పుణ్యవ్రతాలు ఆచరించిందో! అలాంటి విశ్వాసాలు టీకాలు మచ్చలంత స్పష్టంగా తనలో నాటుకుని ఉన్నాయి. ఆవిణ్ణి కలవర పెట్టే ఒకే ఒక విషయం ఈరోజు తను తలపెట్టిన యీ వ్రతం ఎలా పూర్తవుతుందా అని. మొదలుపెట్టకూడదే గాని మొదలయాక ఈ పుణ్య కార్యానికి విఘ్నంకలగడానికి వీల్లేదే! తెలిసీ తెలియకుండా తనవల్ల ఏ అప రాధం జరిగిందో! లేకపోతే ఆ దయగల తల్లి తనకి ఇంత పరీక్ష పెడు తుందా?

వంటమనిషి ఇచ్చిన కాఫీ తాగి అనూరాధ తల పైకెత్తేసరికి గోడ గడియారం మూడు చూపిస్తోంది. ఎదురుగా వెలగని రంగులబల్బు తోర ణమూ, పెద్ద గంగాళంలో ఓ పక్కగా ఉంచిన నానబెట్టిన సెనగలూ, రెండు అరటిపళ్ళ గెలలూ, తమలపాకుల మోతలూ, ఇతర సరంజామా తనని వెక్కిరించినట్టయింది. ఎలాంటి చిక్కు సమస్య వచ్చినా ఏదో ఉపాయం చూపించే రేవతితో టెలిఫోన్‌లో మాట్లాడే అవకాశం లేదు. ఎంత దబ్బిస్తామన్నా, వీధులన్నీ జలమయం అయాయి గనక, రేవతి ఇంటికి కబురు తీసికెళ్ళడానికి ఏ ప్యూనూ ఒడంబడలేదు. 'అయ్యగారు వచ్చాక చెప్పి చివాట్లు పెట్టిస్తానని' బెదిరించినా 'అమ్మా! మహా అయితే ఉద్యోగం కదాపీకేస్తారు. కానియ్యండి. అందుకని గంగలోదిగి ప్రాణాలు తీసుకోలేం గదా. మా ఆడాళ్లూ పిల్లలూ ఎలా ఉన్నారో వెళ్ళి కనుక్కుందామన్నా అవకాశం లేదు. అంతకన్నా ముఖ్యం కాదుకదా మీ కబురు!' అన్నంత వరకు వెళ్ళారు పరివారజనం.

అనూరాధ నవ్వుకుంది. మూర్ఖపు ప్రజ ఈ శరీరం శాశ్వతం అనుకుంటారు. కూడో గుడ్డో కొంపో అని ఏడుస్తారు. ఎంతకన్న ఏది ముఖ్యమో వీళ్ళ బతుకులెప్పుడూ ఒకలాగే అఘోరిస్తున్నాయి.

ఎప్పుడూ ఎరగని అసహాయస్థితిలో ఆవిడ అల్లల్లాడిపోయింది. ఆ వరలక్ష్మి విగ్రహాన్ని చూస్తుంటే 'అయ్యో తల్లీ ఈ పాటికి హాలు నిండిపోయేది. పాపిష్టిదాన్ని. ఊరంతా పిలుచుకు వచ్చాను. నేనేం చెయ్యను! నీ ప్రసాదాన్ని వాయినాల రూపంలో నీ భక్తులకి ఎలా పంచిపెట్టను— వాళ్ళెవరూ అడుగు పెట్టడానికి వీల్లేకుండా వీధులన్నీ జలమయం చేశావు. పోనీ నేనే వెడదామంటే దారీ తెన్నూ కనబడదు. సమస్త స్త్రీల సౌభాగ్య ఐశ్వర్యాలూ నీ వ్రతనిర్వహణలో ఇముడ్చుకున్నావు. ఈ దుఃఖ సముద్రం లోంచి నన్నెలా దాటిస్తావో' అని కళ్ళుమూసుకుని లక్ష్మి సహస్రనామం జపిస్తూ అలా ఎంతసేపు ఉండిపోయిందో పెదవులు ఎండిపోయాయి. నీటితో కనుగొలకులు నిండిపోయాయి.

'ఇదేమిటి వదినగారూ, అలా దిగులు పడి కూచున్నారూ!' అనే రేవతి కేకతో ఉలిక్కిపడి యీ లోకంలోకి వచ్చింది. కలో నిజమో ఆవిడకి ఓ పట్టాన బోధపడలేదు. ఓ చేతిలో గొడుగు, ఓ చేత్తో అరగజం పొడుగున్న బాటరీలైటు. కట్టుకున్న కొత్త పట్టుచీర ముడుకులదాకా తడిసిన గుర్తుతో, ఎదురుగా రేవతి!

ఏదైనా ఆపద వచ్చినప్పుడు ధైర్యంగా ఎదుర్కొంటాంగాని అలా వర్రీ అయి కూచుంటామా వదినగారూ! ఇంకా అలా తెల్లబోయి చూస్తారేమిటి? ఇవిగో ప్లాస్టిక్ సంచీలు, అరడజను సంపాదించి తెచ్చాను. మూడు మీకూ, మూడు నాకూ. శెనగలూ పళ్ళూ తమలపాకులూ పసుపూ కుంకుమా గబగబా సర్దండి. మన తప్పు లేకుండా పిల్చాంగాని వాళ్ళకి వచ్చే అవకాశం లేక ఊరూవాడా నీటిలో మునిగిపోతే మనమేం చేస్తాం! అలాగని మధ్యలో పాడుచేసుకుని ప్రతిఫలం దక్కకుండా చేసుకుంటామా! ఆపద్ధర్మంగా ముగ్గురేసి ముత్తైదులకి వాయినాలు యిచ్చుకుని వద్దాం .... లేవండి ఇంకా చూస్తారేం, గబగబా పట్టుచీర కటుకురండి. భక్తులకి పరీక్షలు ఎప్పుడు తప్పేయి గనుక?'

గట్టిగా గడగడా రేవతి వల్లించినా కూడా అనూరాధ ఆశ్చర్యం

అణగలేను. ఈవిడ ఎలా వచ్చింది? ఇలాంటి పరిస్థితిలో తాము బయటకు వెళ్ళేదెలా? తనని తరింపజేయడానికి వరలక్ష్మి ఈ రూపంలో రాలేదు గదా?

రేవతి అట్టే ఆలశ్యం చెయ్యకుండా జరిగింది చెప్పింది. పల్లపు ప్రాంతాల్లో వరదనీటిలో చిక్కుకుపోయిన వారిని సురక్షిత ప్రాంతాల్లో చేర్చడానికి అప్పుడే ఆరు పడవలు ఊళ్ళోకి వచ్చి తిరుగుతున్నాయిట. ఎవరి పనులు వారికి ముఖ్యంగా కనిపించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు కదా— 'ప్రభుత్వం పంపిన పడవలు, యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ప్రాణాల్ని రక్షించడమే వీటి కర్తవ్యం' అని మొండికెత్తి, ఎంత ప్రయత్నించినా పొద్దుట్నుంచీ రేవతి, ఓ అరగంటసేపు పడవని బుక్ చేద్దామంటే, కుదిరింది కాదుట. అయినా ఉద్యమం అంటూ మొదలు పెట్టకూడదేగాని తీరా ఉద్యాపన చెయ్యకుండా వదలుతే వ్రతం, అసలే అత్యంత శక్తిస్వరూపిణి కదా వరలక్ష్మి, బెడిసిగొట్టి ఈ దేశమే ఏకంగా నామరూపాలు లేకుండా పోతే? బతకనీ చావనీ దైవకార్యమే యిది, మధ్యలో ఆపడానికి వల్లా! ఎలాగ యింత కష్టం దాటిస్తావు తారకరామా! అని రేవతి గగ్గోలు పడుతూంటే వాళ్ళింటి వీధిముందు ఏదో పెద్ద గొడవైతున్నట్టు తోచి, గొడుగు వేసుకుని డాబా ఎక్కి విందిట. ఎత్తుగా ఉన్న గుట్టమీద బంగళాలో లోపల కూచుని వీధిలోకి రాలేదుగానీ అనూరాధా, ఇళ్ళ అరుగుల దాకా ఎప్పుడో నీరు వచ్చేసిందిట. ఇప్పుడు ఆ ఊళ్ళో ఉన్నవి వీధులు కావు, నిండు నీటి కాలవలు. బళ్ళు ఓడలై చాలాసేపయిందిట ఆ ఊళ్ళో.

'మా వీధివైపు ఏదో గొడవైందన్నాను కాదు వదినగారూ! మనుష్ల్ని సురక్షిత ప్రాంతాలకి చేర్చి ఖాళీగా వస్తున్న ఓ పడవని మా యింటి ప్రాంతాల్లో ఆపేశారు మన ఎమ్మెల్యే, ఆయన పి.ఏ. ఫోటోగ్రాఫరూ. 'ఎంత, ఓ గంటలో తిరిగి వచ్చేస్తాం. వరద ప్రాంతాన్ని ప్రాణాలకి తెగించి దర్శించి వస్తున్న ప్రజాసేవకుడు' అని రెండే రెండు ఫోటోలు తీయించుకుని మీ పడవ మీకు అరిచేతిలో పెట్టుకు అప్ప చెబుతాం' అని ఎమ్మెల్యే ఎంత బతిమాలినా కార్యకర్త ఒప్పుకోలేదుట. ఆఖరికి 'నా పదవికి ఎసరు పెట్టకండయ్యా! మీ అబ్బాయికి ఉద్యోగం వేయించే పూచీ నాదిగా!' అంటూ మరి ఎలా నచ్చచెప్పాడో, నడిపేవాడితో

సహా పడవ లంకించుకున్నాడు. ఆ ఎమ్మెల్యే మా దూరపు బంధువు. లోపలికి పిలిపించి కాఫీలూ అవీ ఇచ్చి మనకొచ్చిన కష్టం వివరిద్దామను కున్నాను గాని నిజం చెబితే నమ్మరు కదా — మనకి తెలిసిన ఒకరు చావుబతుకుల్లో ఉన్నారనీ ఆస్పత్రికి చేర్చాలని చెప్పేను. రాజకీయ నాయ కుడు కదా ఓ పచ్చనోటు చేతిలో పడ్డాక కాని నమ్మలేదు. పడవ వాడికీ వేరే వంద ఆశ చూపి, ఇలా తెగించి వచ్చాను వదినగారూ! నేను వచ్చింది పడవమీదే — నా సాహసంతోనే వచ్చాననుకుంటున్నారా నేను. ఉహు! ఆ తల్లే ఈ శక్తి ఇచ్చింది' రేవతిని కన్నీళ్ళతో కౌగలించుకుంది అనూరాధ. గబగబా పట్టుచీర చుట్టబెట్టుకుంది. ఆరు ప్లాస్టిక్ పేకెట్లూ సరుకులతో నింపి మరి గాలి దూరకుండా సిద్ధం చేసింది. 'అవును గాని మనకిప్పుడు పేరంటాళ్లు ఎలా దొరుకుతారు వదినా, ఇలాంటప్పుడు వీధి తలుపు ఎవరు తీస్తారు, ఎలా యిస్తాం, ఎలా అందుకుంటారు?' అని అడక్కుండా ఉండలేకపోయింది. రేవతి నవ్వుతూ అంది.

'బాగుంది వదినగారూ, నారు పోసిన వాడు నీరు పొయ్యడంటారా! ఆ వరలక్ష్మిని నమ్మిన వాళ్ళకి ఉపాయాలు చూపించే పూచీ కూడా ఆ తల్లిదే. మనం వెళ్ళే స్థితిలో లేంగాని మన వీధి మలుపు దాటితే ఉన్నారు అరడజను మందికి తక్కువ కాకుండా పండు ముత్తైదువలు! ఆ యింటి ముందునుంచి పడవ వెడుతూంటుంది గదా, పడవ వాడిచేత బలంగా ఆయా యిళ్ళలోకి వాయినం పొట్లాలు విసిరిద్దాం. ఇలా వెళ్ళి అలా వచ్చేద్దాం. ఇంతా చేసి మూడే మూడు ఇళ్లు కదా! ఈ ఆపదలోంచి ఇంత కంటె గట్టెక్కే ఉపాయం నాకు తోచలేదు వదినగారూ! పడవవాడు అరు స్తున్నాడు. బయల్దేరండి మరి.

గాలికన్న నీటికన్న వార్త స్పీడు ఎక్కువేమో మరి! ఇలా వీళ్ళు ఈ పని మీద బయల్దేరుతున్నారనే వార్త అంత నిముషాలమీద ఆ గుట్ట మీద ఇళ్ళకి ఎలా చేరిపోయిందో! డాబాలూ, చెట్లూ, గోడలూ గొడుగులు పట్టుకున్న మనుషులతో నిండిపోయాయి. అన్ని వందల కళ్ళకి ఆ క్షణంలో సగంసేపు కనిపించింది పడవమీద టార్చిలైటు వెలుగు మాత్రమే. సరిగ్గా అదే సమయంలో ఉన్నట్టుండి గాలీ వానా వెయ్యింతలు ఎక్కువయాయా అనిపించేట్లు విజృంభించాయి.

ఆ ప్రవాహంలో ఆ పడవ ఎత్తునుంచి ఒక్కసారిగా ఆ వీధి చివరి పల్లానికి జారింది.

నిత్యప్రసాద సేవనంవల్ల పునీతలే కాక పూర్ణకుంభ సమాను అయిన ఆ పుణ్యాంగన లిద్దరూ చిన్న సిమెంటు బస్తాల్లాంటి ఆరేసి ప్యాకెట్లతో మీదకి ఒరగడంతో, పడవ పక్క వీధికి మలుపు తిరగడంలో, పడవ ఒరిగి, తెడ్డు పడవ వాడి పట్టుతప్పి, వాడు పైకి బలంగా గెంతడంతో 'ఏం జరగాలనుందో అదే జరిగింది.'

ఈత నేర్చిన పడవవాడు వాడికి తెలిసింది ఈ జీవితమే గనక, ఎలాగో బతికి బయటపడ్డాడు. వాళ్ళిద్దరూ మాత్రం తలమునకలై పరవశలై సముద్రరాజ తనయకి సమీపమార్గంలోనే ఉన్నారు!